

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ ĮSTATYMO NR. XIII-2166
53 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

202 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 53 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 53 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„53 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos sanitarinės apsaugos zonose

1. Šio įstatymo 50 straipsnio 1, 2 ir 4 punktuose nurodytose sanitarinės apsaugos zonose, išskyrus šio straipsnio 11 dalyje nurodytą šių sanitarinės apsaugos zonų įrašymo į Nekilnojamojo turto registrą atvejį, draudžiama:

1) statyti sodo namus, gyvenamosios, viešbučių, kultūros paskirties pastatus, bendrojo ugdymo, profesinių, aukštųjų mokyklų, vaikų darželių, lopšelių mokslo paskirties pastatus, skirtus švietimo reikmėms, kitus mokslo paskirties pastatus, skirtus neformaliajam švietimui, poilsio, gydymo, sporto ir religinės paskirties pastatus, specialiosios paskirties pastatus, susijusius su apgyvendinimu (kareivinių pastatus, laisvės atėmimo vietų įstaigos pastatus);

2) įrengti šios dalies 1 punkte nurodytos paskirties patalpas kitos paskirties statiniuose ir (ar) rekonstruojant arba remontuojant statinius;

3) keisti statinių ir (ar) patalpų paskirtį į šios dalies 1 punkte nurodytą paskirtį;

4) planuoti teritorijas rekreacijai ir šios dalies 1 punkte nurodytos paskirties objektų statybai, išskyrus atvejus, kai šie objektai naudojami tik ūkininko ar įmonės, vykdančios veiklą sanitarinės apsaugos zonose leistinos paskirties pastatuose (patalpose), ūkinės veiklos ir (ar) darbuotojų saugos ir sveikatos reikmėms.

¹. Šio įstatymo 50 straipsnio 1, 2 ir 4 punktuose nurodytose sanitarinės apsaugos zonose, į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą įrašytose šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalyje nustatytais pagrindais (ar tais pačiais pagrindais pagal teisinį reguliavimą, galiojusį iki Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įsigaliojimo dienos), išskyrus sanitarinės apsaugos zoną (jos dalį), patenkančią į likviduotos sodininkų bendrijos teritoriją, draudžiama keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį į kitą žemės paskirtį, pagal kurią galima šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų objektų statyba. Šioje dalyje nurodytose sanitarinės apsaugos zonose netaikomos šio straipsnio 1 dalyje nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

2. Branduolinės energetikos objektų sanitarinės apsaugos zonoje draudžiama:

- 1) atlikti darbus ir veiksmus, nurodytus šio straipsnio 1 dalyje;
- 2) steigti laisvasias ekonomines zonas ir pramonės parkus;
- 3) statyti ir (ar) įrengti sporto, žaidimų aikšteles, stadionus, turgavietes, lauko teatrus ir kitus viešam susibūrimui skirtus inžinerinius statinius ir įrenginius;
- 4) įrengti turistines stovyklavietes, taip pat statyti ir laikyti vagonėlius, kilnojamuosius namelius, kemperius, palapines ir medžioklės bokštelių;
- 5) organizuoti viešus renginius, išskyrus renginius, kuriuos savo veiklos pagrindu organizuoja licencijos turėtojas, kaip jis apibrėžtas Branduolinės energijos įstatymo 2 straipsnio 29 dalyje, ar kitas pritarimą verstis veikla branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje turintis asmuo arba kitų teisės aktų pagrindu teisėtai branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje veiklą vykdomantis subjektas;
- 26) auginti augalus ir gyvulius ar kitus gyvūnus maisto produktų, farmacijos produktų, kūno priežiūros ir kosmetikos priemonių gamybai;
- 37) rinkti ir naudoti miškų, vandens telkinių gėrybes pramoniniu būdu komerciniais tikslais;
- 48) gaminti, **apdoroti**, ~~ir sandėliuoti sprogiasias~~ **ir laikyti pavojingasias chemines medžiagas ir cheminius mišinius, pavojingasias atliekas, išskyrus licencijos turėtojo veiklai reikalingas pavojingasias chemines medžiagas ir cheminius mišinius, ir (ar) licencijos turėtojo veikloje susidarančias pavojingasias chemines medžiagas ir cheminius mišinius, pavojingasias atliekas;**
- 59) gaminti ir sandėliuoti ginklus ir šaudmenis, išskyrus ginklų ir šaudmenų, skirtų krašto apsaugai, valstybės sienos apsaugai bei branduolinės energetikos ~~objektų~~ **objekto, branduolinės energetikos objekto aikštelės, branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų** fizinei saugai užtikrinti, laikymą;
- 610) gaminti ir bandyti skraidančius aparatus;
- 11) vykdyti sprogdinimo darbus;
- 712) ~~branduolinės energetikos objekto riboto patekimo zonos (kaip apibrėžta Branduolinės energijos įstatyme) dalyje, esančioje žemės juostoje iki 50 metrų atstumu nuo branduolinės energetikos objekto, kuriame branduolinė energija naudojama elektros ir (ar) šilumos energijos gamybai, kuriame yra saugomas panaudotas branduolinis kuras ir (ar) kuriame yra labai radioaktyvios atliekos~~ statyti, rekonstruoti statinius, įrengti įrenginius, keisti statinių paskirtį, **aikštelės** sodinti želdinius (išskyrus žolinius augalus), įveisti miškus, parkus, medelynus, pramoninius sodus, **taip pat statyti statinius ir įrengti įrenginius, kurie galėtų būti panaudoti siekiant neteisėtai patekti į saugomą zoną, kaip ji apibrėžta Branduolinės energijos įstatymo 2 straipsnio 37 dalyje, pro fizinį barjerą arba jį apeiti. Šios žemės juostos plotį, ne didesnę kaip 50 metrų konkrečiam branduolinės energetikos objektui, atsižvelgdama į branduolinės**

energetikos objekto charakteristikas – saugomos zonos perimetro fizinio barjero aukštį, saugomos zonos perimetrą sudarančių statinių ir (arba) pastatų konstrukcijų savybes, branduolinės energetikos objekto aikštelėje esančių įrenginių ir įrangos atstumą iki saugomos zonos perimetro, galimas radiologines pasekmes branduolinės energetikos objekto užpuolimo atveju – nustato Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija ir viešai paskelbia savo interneto svetainėje;

13) vykdyti kitą šios dalies 1–12 punktuose nenurodytą veiklą, nesusijusią su branduolinės energetikos objektų statyba, eksploatavimu, eksploatavimo nutraukimu, radioaktyviųjų atliekų tvarkymu ir (ar) transportavimu, ir (ar) galinčią sutrikdyti branduolinės energetikos objekto veiklą, energetikos ministro ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko nustatyta tvarka negavus Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos pritarimo veiklai. Veikla galinti sutrikdyti branduolinės energetikos objekto veiklą yra veikla galinti trukdyti užtikrinti branduolinės saugos, radiacinės saugos, branduolinės energetikos objekto, branduolinės energetikos objekto aikštelės, branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinės saugos ir avarinės parengties reikalavimų vykdymą ir (ar) vykdyti branduolinės energetikos objekto statybos, eksploatavimo, eksploatavimo nutraukimo, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir (ar) transportavimo darbus.

~~3. Branduolinės energetikos objektų sanitarinės apsaugos zonoje galima kita įstatymų leidžiama veikla, nesusijusi su branduolinės energetikos objektų statyba, eksploatavimu, eksploatavimo nutraukimu ar uždarytų radioaktyviųjų atliekų atliekynų priežiūra, tik gavus energetikos ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos nustatyta tvarka visų branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje veiklą vykdančių licencijų turėtojų (kaip apibrėžta Branduolinės energijos įstatyme) ir Radiacinės saugos centro pritarimus numatomai veiklai. Statybos įstatyme, energetikos ministro ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko nustatyta tvarka negavus Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos pritarimo statinio projektui ir šio straipsnio 2 dalies 13 punkte nurodytai veiklai, branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje draudžiama atlikti veiksmus, reikalingus šio straipsnio 2 dalies 13 punkte nurodytai veiklai pradėti:~~

1) statyti, rekonstruoti, kapitališkai remontuoti, griauti statinius, tiesti inžinerinius tinklus;

2) keisti statinių paskirtį;

3) vykdyti kasybos, žemės kasimo (lyginimo) darbus, tiesioginius žemės gelmių geologinius tyrimus;

4) įrengti vaizdo ir kitas stebėjimo sistemas.

~~4. Radiacinės saugos centras nepritaria šio straipsnio 3 dalyje nurodytai numatomai veiklai, jeigu, pateikus sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka atliktą šio straipsnio 3 dalyje nurodytoje veikloje dalyvaujančių gyventojų apšvitos dozių vertinimą, nustatoma, kad jų gaunamos apšvitos dozės gali viršyti sveikatos apsaugos ministro gyventojams nustatytas apribotąsias dozes; licencijos turėtojas — jeigu šio straipsnio 3 dalyje nurodyta veikla sutrikdys branduolinės energetikos objektų veiklą, trukdys užtikrinti branduolinės, radiacinės, fizinės saugos ir avarinės parengties reikalavimus ir (ar) vykdyti branduolinės energetikos objektų statybos ir griovimo, radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro tvarkymo darbus. Licencijos turėtojas pritaria šio straipsnio 3 dalyje nurodytai numatomai veiklai tik gavęs Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos sutikimą. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija sutinka dėl licencijos turėtojo pritarimo tik įsitikinusi, kad bus užtikrintas branduolinės, radiacinės ir fizinės saugos bei avarinės parengties reikalavimų įgyvendinimas, o tais atvejais, kai šiems reikalavimams įgyvendinti būtinos kompensavimo priemonės, kad šios priemonės įdiegtos. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, prieš priimdama sprendimą pritarti ar nepritarti šio straipsnio 2 dalies 13 punkte nurodytai veiklai, turi gauti licencijos turėtojo raštu pateiktą energetikos ministro ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko nustatyta tvarka jo atlikto vertinimo ataskaitą, kurioje nurodoma, ar šio straipsnio 2 dalies 13 punkte nurodyta veikla nesutrikdys branduolinės energetikos objekto veiklos.~~

5. Už Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos sprendimo pritarti ar nepritarti šio straipsnio 2 dalies 13 punkte nurodytai veiklai priėmimą ir pateikimą mokama nustatyto dydžio valstybės rinkliava. Licencijos turėtojo šio straipsnio 4 dalyje nurodyto vertinimo atlikimo paslaugos kainą nustato energetikos ministras.

6. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, gavusi informacijos apie galimą šio straipsnio 2 dalies 13 punkto ir (ar) 3 dalies pažeidimą, turi teisę branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje atlikti veiklos, nesusijusios su branduolinės energetikos objektų statyba, eksploatavimu, eksploatavimo nutraukimu, radioaktyviųjų atliekų tvarkymu ir (ar) transportavimu, ir veiksmų, reikalingų šiai veiklai pradėti, patikrinimus, siekdama nustatyti, ar veiklai vykdyti yra gautas Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos pritarimas, ar nepasikeitė veikla, kuriai vykdyti buvo gautas Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos pritarimas.

7. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija energetikos ministro ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko nustatyta tvarka sustabdo arba atšaukia pritarimą vykdyti šio straipsnio 2 dalies 13 punkte nurodytą veiklą

branduolinės energetikos objekte įvykus branduolinei ar radiologinei avarijai, paaiškėjus, kad šio straipsnio 2 dalies 13 punkte nurodyta veikla trikdo branduolinės energetikos objekto veiklą, taip pat paaiškėjus, kad pasikeitė šio straipsnio 2 dalies 13 punkte nurodyta veikla, kuriai buvo gautas Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos pritarimas, ir dėl šių pasikeitimų turi būti gautas naujas Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos pritarimas, ir (ar) šio straipsnio 2 dalies 13 punkte nurodytą veiklą, kuriai buvo gautas Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos pritarimas, vykdančias asmuo branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje vykdo kitą veiklą, kuriai nebuvo gautas Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos pritarimas.

8. Šio straipsnio 2 dalies 13 punkte nurodytą veiklą vykdančias asmuo per 3 darbo dienas nuo pranešimo apie tai, kad Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, vadovaudamasi šio straipsnio 7 dalimi, sustabdė ar atšaukė pritarimą vykdyti šio straipsnio 2 dalies 13 punkte nurodytą veiklą, gavimo dienos, jeigu pranešime nenustatyta kitaip, privalo sustabdyti veiklą branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje. Veiklą vykdančio asmens patirti nuostoliai dėl veiklos sustabdymo neatlyginami, išskyrus atvejus, kai Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija sustabdė ar atšaukė pritarimą vykdyti šio straipsnio 2 dalies 13 punkte nurodytą veiklą branduolinės energetikos objekte įvykus branduolinei ar radiologinei avarijai. Tokiais atvejais valstybės parama už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, įvykus branduolinei ar radiologinei avarijai, teikiama vadovaujantis Vyriausybės nustatyta tvarka.

9. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija turi teisę patikrinti, kaip šio straipsnio 2 dalies 13 punkte nurodytą veiklą vykdančias asmuo vykdo šio straipsnio 8 dalyje nurodytą reikalavimą sustabdyti veiklą.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2024 m. gegužės 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, energetikos ministras ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininkas iki 2024 m. balandžio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėtos prašymų branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje veiklą vykdančio licencijos turėtojo ir Radiacinės saugos centro pritarimams veiklai vykdyti nagrinėjimo procedūros tęsiamos pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusias energetikos ministro, sveikatos apsaugos ministro ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko nustatytos tvarkos nuostatas.

4. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, gavusi informacijos apie galimą šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 53 straipsnio 2 dalies 13 punkto pažeidimą, turi teisę branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje atlikti veiklos, kuriai vykdyti, vadovaujantis iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusia energetikos ministro, sveikatos apsaugos ministro ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko nustatyta tvarka, buvo ar turėjo būti gauti pritarimai, patikrinimą, siekdama nustatyti, ar veiklai vykdyti yra gauti licencijos turėtojo ir Radiacinės saugos centro pritarimai, ar yra pradėtos prašymų šiems pritarimams gauti nagrinėjimo procedūros, ar nepasikeitė veikla, kuriai vykdyti buvo gauti licencijos turėtojo ir Radiacinės saugos centro pritarimai.

5. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija energetikos ministro ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko nustatyta tvarka sustabdo arba atšaukia iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusia energetikos ministro, sveikatos apsaugos ministro ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko nustatyta tvarka gautus licencijos turėtojo ir Radiacinės saugos centro pritarimus vykdyti veiklą branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje branduolinės energetikos objekte įvykus branduolinei ar radiologinei avarijai, paaiškėjus, kad veikla, kuriai išduoti licencijos turėtojo ir Radiacinės saugos centro pritarimai, trikdo branduolinės energetikos objekto veiklą, taip pat paaiškėjus, kad pasikeitė veikla, kuriai buvo gauti licencijos turėtojo ir Radiacinės saugos centro pritarimai, ir dėl šių pasikeitimų turi būti gautas naujas Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos pritarimas, ir (ar) veiklą, kuriai buvo gauti licencijos turėtojo ir Radiacinės saugos centro pritarimai, vykdančio asmuo branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje vykdo kitą veiklą, kuriai nebuvo gautas Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos pritarimas.

6. Branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje veiklą vykdančio asmuo per 3 darbo dienas nuo pranešimo apie tai, kad Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, vadovaudamasi šio straipsnio 5 dalimi, sustabdė ar atšaukė pritarimą vykdyti veiklą branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje, gavimo dienos, jeigu pranešime nenustatyta kitaip, privalo sustabdyti veiklą branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje. Veiklą vykdančio asmens patirti nuostoliai dėl veiklos sustabdymo neatlyginami, išskyrus atvejus, kai Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija sustabdė ar atšaukė pritarimą vykdyti veiklą branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje branduolinės energetikos objekte įvykus branduolinei ar radiologinei avarijai. Tokiais atvejais valstybės parama už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, įvykus branduolinei ar radiologinei avarijai, teikiama vadovaujantis Vyriausybės nustatyta tvarka.

7. Šiam įstatymui įsigaliojus, asmuo, branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje vykdančią veiklą, kuriai nėra gauti licencijos turėtojo ir Radiacinės saugos centro pritarimai ir nėra pradėtos prašymų šiems pritarimams gauti nagrinėjimo procedūros, nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos privalo sustabdyti veiklą branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje. Asmens patirti nuostoliai dėl veiklos sustabdymo neatlyginami.

8. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija turi teisę patikrinti, kaip branduolinės energetikos objekto sanitarinės apsaugos zonoje veiklą vykdančias asmuo vykdo šio straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytus reikalavimus sustabdyti veiklą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas